

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Jana Filipa a soudců Josefa Fialy (soudce zpravodaje) a Radovana Suchánka o ústavní stížnosti stěžovatele **zastupitelstvo města Zubří**, sídlem U Domoviny 234, Zubří, zastoupeného Mgr. Tadeuszem Zientkem, advokátem, sídlem Stodolní 1785/31, Ostrava, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. srpna 2017 č. j. Ars 2/2017-53, za účasti **Nejvyššího správního soudu**, jako účastníka řízení, a **Přípravného výboru na konání místního referenda v obci Zubří**, za který jedná Martin Novák, bytem Nádražní 31, Zubří, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí, neboť má za to, že jím bylo porušeno právo města Zubří na samosprávu podle čl. 8, čl. 100 odst. 1 a čl. 101 odst. 4 Ústavy.

2. Z ústavní stížnosti, jakož i z ústavní stížností napadeného rozsudku Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 16. 6. 2017 č. j. 65 A 45/2017-68 zamítl návrh vedlejšího účastníka, aby soud určil, že návrh na konání místního referenda v Zubří o otázce: „Jste pro krytý bazén ve městě Zubří?“ nemá nedostatky (výrok I.), zamítl návrh

na vyhlášení místního referenda o uvedené otázce (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.), jakož i o vrácení soudního poplatku (výrok IV.). Krajský soud dospěl především k závěru, že položená otázka nevyhovuje podmínce jednoznačnosti vyplývající z § 8 odst. 3 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“). Položená otázka totiž vyznívá zcela obecně a není z ní žádná vazba na projekt, jemuž se snaží vedlejší účastník zabránit. Běžný volič tak nemusí vědět, o čem rozhoduje a čeho se otázka týká, a tudíž by ani nemusel rozumět důsledkům svého souhlasu či nesouhlasu projeveném v takovém místním referendu. Položená otázka je formulována tak, že z něj nevyplývá skutečnost, že má jít o projekt, v němž má být nakládáno s prostředky města Zubří. Výsledky místního referenda tak mohou představovat pro město Zubří závazek k tomu, jak má postupovat v otázce umístění jakékoliv stavby, to je i v případě soukromého krytého bazénu, což jistě není smyslem připravovaného referenda.

3. O kasační stížnosti vedlejšího účastníka rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 8. 2017 č. j. Ars 2/2017-53 tak, že výroky I., II. a III. usnesení krajského soudu zrušil (výrok I.). Dále určil, že návrh vedlejšího účastníka na konání místního referenda o otázce: „Jste pro krytý bazén ve městě Zubří?“ nemá nedostatky (výrok II.) a vyhlásil místní referendum o této otázce (výrok III.). Výrokem IV. Nejvyšší správní soud dále rozhodl, že místní referendum o této otázce se bude konat současně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ve dnech 20. a 21. 10. 2017 a výrokem V. rozhodl o náhradě nákladů řízení. V odůvodnění pak především zdůraznil, že i v daném případě je třeba upřednostnit výklad zákona o místním referendu a dalších právních předpisů umožňující konání referenda. Z jeho judikatury dále vyplývá, že při posuzování určitosti otázky položené v referendu se musí přihlížet k místním realitám. O nejednoznačnosti by se tak v souvislosti s nyní položenou otázkou dalo hovořit například tehdy, pokud by se v obci diskutovalo o výstavbě několika krytých bazénů s různými investory, nebo pokud by se v místě nacházelo více krytých bazénů a byla by vedena diskuse, který z nich má být zbourán atp. O takový případ však v dané věci nejde. Po zhodnocení místních poměrů (srov. zejména bod 49. a následující napadeného rozsudku) pak Nejvyšší správní soud učinil závěr, že běžné oprávněné osobě ve městě Zubří je zřejmé, že předmětem navržené otázky je to, zda má město Zubří vybudovat v rámci plánovaného multifunkčního centra i krytý bazén, potažmo zda má vůbec budovat krytý bazén. Podle Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že hlavním předmětem sporu ve městě je to, zda se má stěžovatel snažit pouze o obnovu původního venkovního koupaliště nebo zda má jít cestou budování nového krytého bazénu, a to ať už v rámci širšího záměru multifunkčního centra nebo jinak. Spor přitom není primárně veden ohledně dalších uvažovaných částí multifunkčního centra (jako například domova pro seniory nebo lékařského domu), ale právě o výstavbu krytého bazénu. Případná negativní odpověď v referendu tak podle Nejvyššího správního soudu nijak nebude bránit stěžovateli v tom, aby se eventuálně realizovaly jiné části multifunkčního centra, jehož součástí má být podle projektu i bazén. Referendum tak podle Nejvyššího správního soudu směřuje k odmítnutí výstavby krytého bazénu, jak samostatně, tak i v rámci připravovaného multifunkčního centra. Proto je nutno vedlejším účastníkem položenou otázku považovat za dostatečně určitou a je tedy nutno konání místního referenda o této otázce umožnit.

II.

Argumentace stěžovatele

4. Podle stěžovatele rozsudek Nejvyššího správního soudu zasahuje do jeho práva na samosprávu zejména tím, že běžný občan jdoucí k referendu nemá jakoukoliv šanci posoudit dopady svého rozhodnutí, tedy zda například jeho NE povede k tomu, že se neprovede pouze krytý bazén v rámci projektu multifunkčního centra, nebo zda jeho NE povede k tomu, že se na území města zablokuje jakákoliv výstavba jiných krytých bazénů. Tento negativní důsledek je pak dále podle stěžovatele umocněn tím, že podle § 7 zákona o místním referendu platí, že místní referendum nelze konat, jestliže od platného rozhodnutí v jiném místním referendu o téže otázce neuplynulo 24 měsíců.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

5. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno soudní rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatel je právně zastoupen v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

IV.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

6. Ústavní soud je podle čl. 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti a tuto svoji pravomoc vykonává mimo jiné tím, že na základě jejího čl. 87 odst. 1 písm. c) rozhoduje o ústavní stížnosti orgánů územní samosprávy proti nezákonnému zásahu státu [srov. též § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu]. Jestliže ústavní stížnost směřuje proti rozhodnutí vydanému v soudním řízení, není však samo o sobě významné, je-li namítána jeho věcná nesprávnost; pravomoc Ústavního soudu je založena výlučně k přezkumu z hlediska dodržení ústavnosti, tj. zda v řízení (rozhodnutím v něm vydaným) nedošlo k nezákonnému zásahu státu do územní samosprávy.

7. Ústavní soud v minulosti již také mnohokrát zdůraznil, že zásadně není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti soudů, neboť není vrcholem jejich soustavy (srov. čl. 83, čl. 90 a čl. 91 odst. 1 Ústavy). Pokud soudy postupují v souladu s obsahem hlavy páté Listiny, nemůže na sebe atrahovat právo přezkumného dohledu nad jejich činností. Ústavní soud také již opakovaně judikoval, že důvod ke zrušení rozhodnutí soudu by byl dán pouze tehdy, jestliže by jeho právní závěry byly v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními [srov. např. náleze ze dne 20. 6. 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257)]. Taková pochybení ale Ústavní soud v nyní posuzované věci neshledal.

8. I podle Ústavního soudu je v referendu položená otázka dostatečně konkrétní, a to nikoliv sama o sobě, ale v kontextu veřejné diskuse, která se ve městě Zubří o projektu

vedla. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí odkazuje na konkrétní články a petice, z nichž vyplývá, že spor se vedl o to, zda rekonstruovat stávající koupaliště, nebo budovat nový krytý bazén. Naopak jiné části připravovaného multifunkčního centra (zejména zajištění péče o seniory či lékařský dům) nebyly zpochybněny. Na tyto Nejvyšším správním soudem uváděné skutečnosti stěžovatel v ústavní stížnosti vůbec nereaguje (nezpochybňuje například soudem zvolené informační prameny, jež mají vypovídat o sociální realitě města Zubří) a naopak jeho argumentace – jak shrnuto shora – je vedena zcela obecně, bez náležité věcné argumentace.

9. Neobstojí tak ani tvrzení stěžovatele o nabourávání zastupitelské demokracie na komunální úrovni. Jednak sám stěžovatel v ústavní stížnosti netvrdí, že by místní referenda byla v obci jakkoliv nadužívána či zneužívána v rozporu s právním řádem, jednak právě s ohledem na širokou veřejnou diskusi – na kterou poukázal i Nejvyšší správní soud – se ani materiálně nenaplnuje tvrzení stěžovatele o „pokřiveném“ místním referendu na základě neurčité otázky.

10. Ústavní soud má tedy za to, že s ohledem na aspekty vyličené výše nelze konstatovat, že by napadeným rozhodnutím došlo k zásahu do práva stěžovatele na samosprávu, a proto byla jeho ústavní stížnost bez přítomnosti účastníků mimo ústní jednání odmítnuta jako návrh zjevně neopodstatněný podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2017

Jan Filip v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Bc. Gabriela Uhlířová